

Kuikan kutsu

Tiedote 2/2021

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Takana on yksi kauneimmista tai kauheimmista kesistä riippuen siitä, mistä kulmasta asiaa katsoo.

Aurinko paistoi ja helteet hellivät, mutta nautintoa häiritsi tikkana takaraivoa nakuttanut tietoisuus ilmakehää kuumentavista fossiilikaasuista.

Ilmastonmuutoksen vauhdista muistutti YK:n Glasgow'n ilmastokokous loka-marraskuun vaihteessa sekä elokuun alussa ilmestynyt hallitustenvälisen ilmastonmuutos-paneelin raportti, jonka mukaan ilmakehä on ehtinyt lämmentä jo 1,1 astetta 1800-luvulta lähtien ja 1,5 asteen raja ylittyy näillä näkymin viimeistään 2030-luvun alkuvuosina.

Maailmalta on saatu uutisia lämpöennätyksistä, tulvista, myrskyistä ja maastopaloista. Kaikkea tätä saadaan lämpenemisen myötä lisää.

Lieneekö samasta asiasta kyse, kun vesi virtasi todella vuolaana Suomenjoessa keväällä ja kesän aikana, laskien mukanaan runsaan annoksen epätoivottua humusta.

Vesisateiset talvet yleistyvät ja se lisää kiintoaineksen huuhtoutumista metsien ja peltojen ojista järviin huonontamaan veden laatua. Tä-

Uusi jäsen !

Jäsenmaksu on suuruudeltaan 15 euroa, ja sen voi maksaa tilinumeroon:

Lammin säästöpankki IBAN FI76 4260 1040 0299 31.

Ohjeet myös kotisivuillamme <http://www.knsy.info/liity.html>

mä teema on noussut yhä keskeisemmäksi huoleksi yhdistyksemme toiminnassa.

Tavoitteenamme on Suomenjoen alkulähteillä olevan Musta-Paarlammen kunnostaminen siten, että metsäojat eivät toisi humusta, fosforia ja tyypeä suoraan Musta-Paarlampeen. Sieltä mustanruskea vesi virtaa Suomenjokeen ja Nerosjärveen. Toinen toimenpide on laskeutusaltaan tai kosteikon rakentaminen Suomenjoen pääuomaan lähelle Nerosjärveä. Sen tarkoituksena on koota humusta yhteen hallittavaan paikkaan. Sieltä se on myös myöhemmin hyödynnettävissä.

Tälle Pro Suomenjoki hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle olemme saaneet avustusta. Vanajavesisäätiöltä 1000 euroa ja ELY-keskuksetta 10.000 euroa. ELYn päätös edellyttää samansuuruista omarahoitusosuutta.

Hankkeen suunnittelun tarjouspyyntökierros kesti marraskuun loppuun ja toteutus on tarkoitus aloittaa kevään 2022 aikana.

Pro Suomenjoki hankkeen projektipäällikkönä toimii DI Eero Majala.

Vuosikokouksessa nousi esille Porraskosken Alajoen ojat, jotka johtavat suolta suoraan Kuohijärveen. Samoin Kuohijärveen laskeva Ekojoki valuttaa sinne tummaa vettä. Todettiin, että on tärkeätä seurata myös pienempien vesiuomien liittymistä jokiin ja järviin.

Muita seurattavia hankkeita ovat mm: Paadenkolun kiertotalousalue ja Suomenjoen majavatilanne.

Yhdistyksen hallituksen jäseniä oli tavattavissa Porraskosken Pärskeissä 24.7. 2021. Vilkasta oli ollut. Ensi vuonna osallistumme jälleen.

Yhteydenpito v. 2021 muihin suojeluyhdistyksiin ja alan vaikuttajiin jäänyt odottamaan koronaepidemian heikentymistä ja siirtyy edelleen ensi vuoden keväälle.

Lopuksi toivotan kaikille lukijoille erinomaisen hyvää Joulua ja Uutta Vuotta 2022.

Raimo Kuitunen

Puheenjohtaja

Jäsenmaksun laskutus

Tämän tiedotteen kanssa lähetämme erillisen laskulomakkeen. Kiitokset jo etukäteen kaikille maksunsa määräaikaan 31.1.2022 hoitaville - ja vielä erityiset kiitokset tukimaksun maksajille!

Pro Suomenjoen toimenpiteiden suunnittelu alkamassa

Työt Pro Suomenjoen tiimoilta jatkuvat. Ajatus on, että ensiksi paneudumme Suomenjoen alkupään keskeisiin ongelmiin. Edellisessä Kuikan Kutsussa siitä jo kerroimmekin, mutta vasta tarkemman suunnittelun myötä saamme tietoa siitä, kuinka asioita kannattaa lähestyä. Silloin kerroimme myös, että sopivien suunnitteluosapuolien etsintä oli käynnissä.

Lokakuun alussa kävimme puheenjohtaja Raimo Kuitusen kanssa katsastamassa Musta-Paarlammin ympäristöä. Totesimme, että jotain todellakin on tarve tehdä, jotta ko. lammesta Musta-Paarlammin ojan kautta Paarlammiin ja sen jälkeen Suomenjokeen virtaava vesi saadaan puhtaammaksi. Näytti myös siltä, että kanadanmajavatkin olivat tehneet pesänsä ainakin yhden Musta-Paarlammiin laskevan ojan suuhun.

Pian tämän jälkeen lähetimme tarjouspyynnöt neljälle mahdolliselle vesistöjen kunnostussuunnittelijalle. Ajatus oli, että ammattilainen tarttuisi aiheeseen ja ehdottaisi sitten sopivia toimenpiteitä.

Marraskuun puolivälissä saimme kuitenkin vain yhden tarjouksen eikä sekään vielä sisältänyt käytännön toimenpiteitä, vaan ehdotti, että Musta-Paarlammin valuma-alue kokonaisuudessaan otetaan tarkasteluun. Valuma-alueen pinta-ala on noin 1060 hehtaaria. Tämän tarkastelun tavoitteena on löytää valuma-alueelta muutama keskeinen paikka, joihin sitten paneutuisimme tarkemmin.

Yksi tarjouspyynnön saaneista ilmoitti, että heillä ei tällä hetkellä ole riittävästi henkilöstöä irrottaa tähän suunnitteluun. Kahdesta muusta toimijasta emme saaneet mitään viestiä.

Hallitus käsitteli tarjoustilannetta kokouksessaan 29.11. ja päätti, että teetämme edellä mainitun valuma-alue tarkastelun. Se on tärkeä kokonaistilanteen selvittämiseksi. Sen lisäksi päätimme, että yhteistyökumppanin kanssa keskustellaan myös Terva- ja Leppäjärvestä suoraan Suomenjokeen virtaavien ojien tilanteesta ja mahdollisuudesta tehdä niihin toimenpiteitä, joiden tavoitteena olisi, että mahdollisimman vähän humusta siirtyisi Suomenjokeen.

Nämä tarkastelut on tarkoitus tehdä talven aikana, joten ensi keväänä meillä pitäisi olla enemmän tietoa, jotta voisimme aloittaa keskustelut sellaisten maanomistajien kanssa, joita asia saattaa koskea.

Suunnitteluterveisin

Eero Maijala

projektipäällikkö

Kuulumisia Kukkienvirran ja Hauhon suunnalta

Kävin tapaamassa Kukkienvirran suojeluyhdistyksen puheenjohtajaa Antti Karttusta sekä Hauhonselkä yhdistyksen puheenjohtajaa Timo Karttusta Luopioisissa 18.11.2021.

Kukkienvirran suojeluyhdistys on seurannut Kukkienvirran tilaa ja vedenkorkeuksia pitkään. Nykyään Kukkienvirran, kuten siihen yhteydessä olevan Kuohjärvenkin veden pinta laskee keski- ja loppukesällä nopeasti hyvin alhaalle suhteessa keskivedenkorkeuteen. Yhdistys on jatkanut Kukkienvirran tilanteen selvittelyä tavoitteena saada korjatuksi 1990-luvun alussa tapahtuneen kalataloudellisen kunnostuksen lopputulosta, jonka johdosta uomien syvyys jäi liian suureksi ja veden pinta pääsee laskemaan liian nopeasti. Kukkienvirran suojeluyhdistys on teettänyt Kukkienvirran mallinnusselvityksen, jonka perusteella Kukkienvirran yläpuolisen pohjapadon avulla saataisiin alinta vedenkorkeutta pidettyä nykyistä ylempänä ilman, että keskivedenkorkeutta tarvitsisi merkittävästi muuttaa. Laskelmien mukaan keskivedenkorkeuden nosto + 3 cm nostaisi alivedenkorkeutta +14 cm ja ylivedenkorkeutta vain + 1 cm.

Kukkian suojeluyhdistys on neuvotellut Pirkanmaan ELY- keskuksen ja Pälkäneen kunnan kanssa asiaan liittyvistä lupamenettelyistä ja mahdollisuuksista saada asia etenemään. Ehdotettu muutos olisi niin vähäinen, ettei raskasta lupaprosessia tarvittaisi. Pirkanmaan ELY- keskus ja Pälkäneen kunta jatkavat mahdollisen vedenpinnan vakiinnuttamishankkeen vireille saamisen ja sen vaatimien lupamenettelyjen selvittämistä. Hakemuksen asiasta voi tehdä esimerkiksi Pälkäneen kunta ja myös Hämeenlinnan kaupungin mukaan tuloa selvitellään.

Kukkian virran korjaustoimenpiteillä vaikutettaisiin myös siihen, ettei Kuohijärven alin vedenkorkeus laskisi aivan niin nopeasti ja niin alas, kuin viime vuosina. Sovimme, että Kukkian suojeluyhdistys pitää myös Kuohi-Nerosjärven suojeluyhdistystä ajan tasalla mahdollisen hankkeen etenemisestä.

Myös Kukkiolla on Rautajärven suunnalla meneillään laskeutumisaltaan rakentaminen erääseen peltoalueelta tulevaan laskuojaan. Hankkeeseen on saatu avustusta mm. Vanajavesikeskukselta ja ympäristöhallinnolta.

Pro Hauhonselkä yhdistys on perustettu v. 2016. He ovat Hauhonselkään laskevan Vuolujoen osalta pilottikohteena mukana Maa- ja metsätalousministeriön sekä ELY- keskuksen rahoittamassa ”oo – Opi-taan ojista” hankkeessa, jonka tavoitteena on parantaa neuvonnalla, koulutuksella ja yhteistyöllä Hämeen peruskuivatuksen etenemistä sekä edistää sen yhteydessä tulva- ja vesiensuojelua ja monimuotoisuutta luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoin. Hanke laatii listan Kanta- ja Päijät-Hämeen kiireellisimmistä suunniteltavista valuma-alueista, valitsee niistä pilottivaluma-alueen ja tekee sinne yleisuunnitelman, viestii ja tuottaa koulutusmateriaalia monipuolisesti valuma-aluekohtaisesta suunnittelusta sekä dokumentoi kokemuksensa toimintamalliksi. Lisäksi hankkeessa kannustetaan neuvonnalla sekä tila- ja lohko-kohtaisilla suunnitelmilla alueen maanomistajia vesienhallinnan ja hiilensidonnan kannalta edullisiin viljelytapoihin ja metsänhoitomenetelmiin. Hankkeen päätoteuttajana on Hämeen

ammattikorkeakoulu ja tuensiirtokumppaneina Etelä-Suomen Sa-laojakeskus/Kokemäen Vesistön Vesiensuojeluyhdistys ry, ProAgria Etelä-Suomi, Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme, Metsänhoitoyhdis-tys Päijät-Häme sekä Tapio Oy.

Tapaamisessa keskusteltiin myös, että jatkossa alueen vesiensuoje-luyhdistykset verkostoituisivat tiiviimmin, jolloin voitaisiin vaihtaa kokemuksia erilaisten vesiensuojeluhankkeiden tiimoilta. Usein on myös viranomaisten liikkeelle saamisen ja avustusten saamisen kan-nalta myös etua siitä, että on olemassa laajempia kumppanuuksia. So-vimme, että yhteydenpitoa yhdistysten välillä jatketaan ja lisätään.

Aarno Kononen

Vanajavesikeskus Järvitärskyt 1.12.2021

Vanajavesikeskuksen Järvitärskyt on keskuksen alueen vesiensuoje-luyhdistyksille ja osakaskunnille järjestämä vuosittainen tapaami-nen, joka tänä vuonna pidettiin 1.12. Hämeenlinnassa. Koronarajoi-tusten vuoksi sinne oli mahdollista osallistua myös etäyhteyksillä. Paikalla oli n. 30 osallistujaa, lisäksi kymmenkunta osallistui etäyh-teyksin, joista yksi olin.

Tilaisuudessa kaksi Janakkalan alueen vesiensuojeluyhdistystä, Va-lajärven ja Mallinkaistenjärven yhdistykset esittelivät toimintaansa. Kumpikin yhdistys on perustettu n. 50 v. sitten, joten niille oli kerty-nyt hyvä tietämys oman järvensä tilasta. Jäseniä niillä on 130 ja 170. Molemmat järvet ovat pieniä ja niiden veden laatu ei ole yhtä hyvä kuin meillä Kuohi- ja Nerosjärvissä. Oli mielenkiintoista kuulla, mi-ten laajaa ja monipuolista yhteistyötä siellä on tehty eri tutkimuslai-tosten kanssa ja minkälaisia rahoituskeinoja tutkimusprojekteihin on käytetty. Tavanomaisten vesinäytetutkimusten lisäksi Valajärvellä on tehty monipuolista järven pinnan alaista tutkimusta mm. pohjan maaperän laadusta ja muta-alueiden sekä lähteikköjen sijainnista se-kä metaanin purkautumispisteistä. Mallinkaistenjärvellä puolestaan on hiljattain ollut onnistunut projekti haitallisen järvisorsimokasvil-

lisuuden poistamisessa. Molemmat yhdistykset ovat aikaisemmin järjestäneet kesäasukkaiden jätehuoltoa mutta nyt myös Janakkalan kunta on keskittänyt jätehuollon Kiertokapulalle. Pienillä järville näytti myös olevan helppoa saada asukkaita mukaan yhteisiin kesäjuhliin, joilla kuului olevan pitkät perinteet.

Lisäksi Vanajavesikeskuksen ja ELY-keskuksen edustajat esittelivät ajankohtaisia kuulumisia erilaisista vesiensuojeluhankkeista ja avustusten seurannasta. Vanajavesikeskuksen seuraava avustushakukierros v. 2022 on maaliskuussa. Toivottavasti koronatilanne helpottaisi ensi vuonna ja meidänkin yhdistyksemme voisi osallistua järvitäskeihin paikan päällä, jolloin kokemusten vaihto muiden vastaavien yhdistysten kanssa olisi vielä antoisampaa.

Aarno Kononen

Vesijaon vesienhoitohankkeen käynnistys ja toteutus

Tulimme mieheni kanssa Vesijaon mökkiläisiksi syksyllä 2014. Suojeluyhdistyksen toiminta kiinnosti meitä alusta alkaen ja liityimmekin yhdistykseen vuonna 2016. Toimin Vesijako-järven suojeluyhdistyksen hallituksen sihteerinä kolme vuotta (2017-2020) ja puheenjohtajaksi minut valittiin kesällä 2018. Tähän lähes viiteen vuoteen on mahtunut paljon erilaista toimintaa ja meidän on ollut tarkoitus tavalta myös Kuohi-Nerosjärven suojeluyhdistyksen edustajat. Koronapandemia on valitettavasti siirtänyt tapaamistamme jo pariin otteeseen.

Yhdistyksemme on ottanut mm. säännöllisesti vesinäytteitä Vesijako-järvestä ja seurannut vedenkirkkautta näkösyvyysmittauksilla. Huomasin, että toimintasuunnitelmiin oli kirjattu erilaisia hankkeita, mutta ne eivät olleet lähteneet liikkeelle.

Halusin piirtää ison kuvan, mitä kannattaisi oikeasti tehdä ja kuinka hankkeissamme voitaisiin edetä ja mistä saisimme projekteille rahoitusta. Otin yhteyttä ELY-keskuksen hydrobiologi Heini-Marja Hulkkoon ja saimmekin hänet ja Jussi Leinon vieraaksemme 15.10.2018. Kiersimme kohteet läpi ja selvisi, että itse vesistöissä liittyvissä kun-

nostuksissa auttaa ELY-keskus ja metsätalouden vesiensuojelutöissä Metsäkeskus. Hyvin nopeasti ELY:n tapaamisen jälkeen erilaiset hankkeemme lähtivät eteenpäin.

14.6.2018 oli Padasjoen sanomissa juttu Kuohi-Nerosjärvi suojeluyhdistyksen järjestämästä tilaisuudesta maanomistajille. Tilaisuudessa kerrottiin Kemera luonnonhoitohankkeesta, jossa metsämaille rakennetaan erilaisia vesiensuojelurakenteita. Tuosta artikkelista sain idean olla yhteydessä lokakuussa 2018 Metsäkeskuksen Olli Lukanieniemen - voitaisiinko tällainen tilaisuus järjestää myös Vesijaolla? Ollin suunnitelmissa oli tulla Padasjoelle vuonna 2020 ja silloinkin oli auki, onko hanke Vesijaolla vai Suomenojan valuma-alueella.

Maaliskuussa 2019 maanomistajatilaisuuden järjestäminen sai vihreätä valoa ja Kemera luonnonhoitohanketilaisuus pidettiin Vesijaolla 8.6.2019. Kutsuimme tilaisuuteen maanomistajat, vaki- ja mökkiasukkaat, Vesijaon kalastuskunnan -, Vesijaon - ja Kasiniemen kyläyhdistyksen- sekä Vesijaon erämiesten edustajat. Tilaisuus sai hyvän vastaanoton ja Vesijaon luonnonhoitohanke polkaistiin käyntiin!

Metsäkeskuksen kilpailutuksen jälkeen hankkeen toteuttajaksi valittiin Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme ry:n. Suunnittelutyöt aloitettiin vuoden 2020 lopussa yhteydenotoilla maanomistajiin ja puustojen poistoalueiden maastorajauksilla. Puuston poistamisesta vastaavat maanomistajat itse. Laskeutusaltaiden kaivuut aloitettiin 20.8.2021. Työt päätettiin tämän syksyn osalta 15.9.2021. Joitakin kaivuuta voidaan tehdä vasta pakkasten tultua, kun maa kantaa kaivuukalustoa.

Laskeutusaltailla ja ojiin rakennettavilla pohjapatosarjoilla sekä pintavalutus kentillä vähennetään veden virtausnopeutta ja otetaan talteen kiintoainesta sekä kiintoaineksen mukana kulkeutuvia ravinteita. Hanke toteutetaan pääasiassa vuosien 2021-2023 aikana ja se rahoitetaan täysimääräisesti Kemera- tuella. Tavoitteena on vähentää valuma-alueen metsäojitusalueilta tulevaa vesistökuormitusta, ylläpitää järven hyvää vedenlaatua ja ennaltaehkäistä rehevöitymistä.

Yhdistyksemme hallituksen jäsenet ovat osallistuneet maastokatselmuksiin ja Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen Jyrki Mäkiranta on tiedottanut meille töiden etenemisestä. Hankkeen valmistumisen jälkeen alkavat neuvottelut yhdistyksemme kanssa altaiden huoltoon/tyhjennyksiin liittyen.

Järven ympäri on tulossa 26 kpl laskeutusaltaita, joista yksi on vanhan altaan laajennus. Erilaisia pohjapatoja rakennetaan 9 kpl ja tulvasanteita tehdään n. 500 metriä. Pääosa tasanteista tehdään peltoalueilla sijaitseviin ojiin ja pieni osa kokonaan metsäalueella sijaitsevaan ojaan. Suunnitellut toimenpiteet sijaitsevat pääosin kivennäismaan alueella.

Suojeluyhdistyksestämme, sen toiminnasta ja vesienhoitohankkeesta voit lukea enemmän kotisivuiltamme www.vesijako.fi.

Vesijako-järven suojeluyhdistys ry

Hallituksen puheenjohtaja

Marjut Rapp, 050 336 9217, marjut.rapp@live.fi

Porraskosken pärskeet

Porraskosken pärskeitä vietettiin vuoden tauon jälkeen lauantaina 24.7.2021. Koronatilanne oli vähällä uhata juhlan pitoa nytkin, mutta päätös kesäjuhlan vietosta tehtiin viime hetkellä. Yhdistyksemme osallistui perinteiseen kesäjuhlaan oman auringonvarjon alla. Mukanamme oli Kuikan kutsuja, yleistä informaatiota suojeluyhdistyksestämme sekä tietysti tuttuja T-paitoja ja olkalaukkuja, joiden myynnillä rahoitamme osaksi yhdistyksemme toimintaa. Kauppa kävi mukavasti, kun paikalle oli saapunut yllättävän paljon yleisöä. Kesäjuhlan ohjelma noudatti perinteitä: yhteistä iloa pitkän tapaamisen jälkeen, hauholaisen Seppo Soittilan vetävää musiikkia ja ennen kaikkea mukaansa tempaavaa railakasta juttelua niin, että yleisö istui tiiviisti kuulolla koko ajan. Yhdistyksestämme olivat paikalla Inkeri Nieminen, Saija Toivola sekä Marketta Ruoppila-Martinsen, joka kertoi puheenvuorossaan yhdistyksemme toiminnasta keskittyen parin viime vuoden hankkeisiin: Nerosjärven tilaan, Paadenkolun kiertotalousalueen suunnitelmien seuraamiseen ja kannanottoihin niihin, Evon tiedekansallispuiston suunnitteluun sekä Porrasniemen rantakaavan seurantaan. Urheilukilpailut ja niihin liittyvä palkintojen jako, arpajaiset sekä hyvät paikalliset tarjoilut olivat tilaisuuden mieluisaa antia. Porraskosken pärskeitä on tarkoitus järjestää myös kesällä 2022, ellei koronatilanne aiheuta sille esteitä. Yhdistyksemme osallistumista Porraskosken pärskeisiin jatkossakin toivoo niiden järjestäjä, Porraskosken - Järventaustan kyläseura ry.

Marketta Ruoppila-Martinsen

Evolle tiedekansallispuisto vai retkeilyalue?

Kuikan kutsuissa (nrot 2/2020 ja 1/2021) olemme kertoneet Evolle suunnitellusta tiedekansallispuistosta, josta sitä varten perustettu työryhmä antoi lausuntonsa 30.6.2021. Sen jälkeen hanketta on edelleen valmisteltu ympäristöministeriössä eduskunnan käsittelyä varten. Yllättäen 28.11.2021 Helsingin Sanomat julkaisi laajan artikkelin otsikkonaan ”Luontokohteesta tuli poliittinen pelinappula”. Artikkeleissa kerrottiin, että maatalous- ja metsätalousministeriö on perustanut Evon työryhmän, jonka tarkoituksena on kehittää Evon retkeilyalueen matkailu-, virkistys-, tutkimus- ja opetuskäyttöä. Työryhmässä on saman tyyppinen edustus kuin tiedekansallispuiston työryhmässä, mutta mm. ympäristöministeriö ja ympäristöjärjestöt ovat jättäytyneet siitä pois ja yliopistosta on mukana vain yksittäinen tutkija. Työryhmän puheenjohtaja on Metsähallituksen pääjohtaja Juha S. Niemelä. Erimielisyyttä ryhmien välillä on mm. metsästyksen ja hakkuisiin liittyvissä kysymyksissä. Uuden työryhmän painopiste on retkeilyalueen kehittämisessä. Suomessa on nykyisin seitsemän retkeilyaluetta ja kansallispuistoja yli 40. Uusin niistä on Sallan kansallispuisto, jonka perustamisen eduskunta hyväksyi 23.11.2021.

Seuraamme Evon hanketta ja toivomme, että siihen löytyy eri osapuolia tyydyttävä ratkaisu.

Marketta Ruoppila-Martinsen

